

[Enggaard.]

tigst muligt kan finde frem til de nødvendige ændringer på dette særlige område.

Forsvarsministeren (Ninn-Hansen): Jeg vil gerne takke for udvalgets arbejde og for den indstilling, der er fremkommet. Som det fremgik af hr. Enggaards bemærkninger, røres der ikke ved denne lejlighed ved principperne i loven; der er nærmest tale om en ajourføring fremkaldt af det, der skete ved den nye tjenestemandsløve. Men jeg deler udvalgets opfattelse, at det er tiltrængt at bedømme lodsløvens bestemmelser som en helhed. De meget indviklede regler, der findes, kan vist ikke være hensigtsmæssige alle sammen. Forsvarsministeriet har ved en skrivelse af 24. februar rettet henvendelse til Dansk Lodsförening, Søfartsrådet, handelsministeriet og lønningsministeriet om at udpege repræsentanter til et sådant lodsløvsudvalg, hvoraf også direktøren for lodsdirektoratet vil blive medlem. Når vi får svar på denne skrivelse fra alle, vil udvalget straks blive nedsat og kan så påbegynde det arbejde, som lønningsudvalget har ønsket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om „Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling“.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 99) findes i tidenden sp. 3262, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 649).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Sigsgaard:*

Til § 3.

Paragraffen affattes således:

„§ 3. Bistand kan kun ydes til virksomheder og selskaber, der indvilliger i at offentliggøre udførlige regnskaber efter fondets bestyrelses nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Inden aftale om bistand til virksomheder indgås, forhandler bestyrelsen med valgte repræsentanter for de ved virksomhederne ansatte arbejdere og funktionærer. Disses godkendelse af de af bestyrelsen foreslåede vilkår er en betingelse for, at bistand kan ydes.

Stk. 3. Bestyrelsen kan indgå aftaler om overtagelse og videreførelse af et projekt, hvortil bistand er ydet.

Stk. 4. Bistandsydelse i form af lån kan gives på sådanne betingelser, at fondet inden for lånebeløbet bærer en fastsat del af de udgifter, der er afholdt til et projekt, som ikke fuldendes.“

Bemærkninger til ændringsforslaget.

Det foreslåede stk. 1 tilsigter at sikre staten, de ansatte og offentligheden indsigt med de offentlige fondsmidlers anvendelse.

Med det foreslåede stk. 2 sikres de egentlige producenter, de ansatte, indflydelse på, hvorvidt fondsbistand skal ydes og på hvilke betingelser. Det forudsættes, at spørgsmålet om fordelingen af den økonomiske gevinst, der kan blive resultatet af bistanden, indgår i forhandlingerne.

Stk. 3 og 4 svarer til lovforslagets stk. 1 og 2, dog at ordene „Vilkårene for ydelse af bistand fastsættes af fondets bestyrelse“ i lovforslagets stk. 1 er udgået.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Kampmann: Jeg skal gøre nogle bemærkninger på udvalgets vegne her ved anden behandling af forslag til lov om „Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling“. Jeg vil godt indledningsvis understrege, at der har været enighed i udvalget om forslaget og en klar positiv holdning fra alle sider til at øge fondets muligheder for at yde en større hjælp til erhvervslivet, ikke mindst i forbindelse med produktudviklingen.

Handelsministerens ændringsforslag er af rent teknisk karakter, og udvalget har lagt megen vægt på politisk at understrege, at de beløb, der er afsat i tilgang til fondet, er nettobeløb. Det betyder altså, at der ikke sker fratrækning af andre beløb, som måtte komme ind enten ved tilbagebetaling af lån eller ved midler, der kommer ind til fondet fra anden side. Det er altså klare nettobeløb, som der kan udvindes aktivitet for hvert eneste år.

Med det forslag, som ligger, og med bemærkningerne til forslaget har man i høj grad imødekommet socialdemokraternes synspunkter, som lå bag deres forslag til folketingsbeslutning om teknisk udvikling og produktudvikling inden for erhvervslivet, og det betyder efter de drøftelser, vi har haft i udvalget, og efter den betænkning, som foreligger, at vi trækker vort forslag til folketingsbeslutning tilbage.

Der foreligger her ved anden behandling et ændringsforslag fra hr. Sigsgaard, og dertil skal jeg sige, at man kan være enig i det ene sigte med ændringsforslaget, nemlig at der åbnes omkring selskabernes regnskaber og deres virksomhed, og det andet hovedsigte, at bestyrelsen i sine forhandlinger om støtte inddrager de ansatte arbejdere og funktionærer. Vi finder imidlertid ikke, at man ved så speciel en anledning som den, der foreligger, skal rejse disse generelle, principielle ønsker om åbenhed og om at inddrage de ansatte i beslutningsprocessen. Vi synes, at disse generelle problemer bør behandles generelt. Vi er opmærksom på, at der kommer en ny aktieselskabslov til behandling her i foråret. Jeg synes personlig, det var et rimeligt sted at behandle nogle af disse problemer, og af den årsag — fordi de ikke skal behandles specielt her — finder vi at måtte afvise VS' ændringsforslag.

Formanden: Forslaget til folketingsbeslutning om fremme af forskning og produktudvikling i erhvervslivet og fremme af kontakten mellem erhvervslivet og forskningen (af Jørgen Peder Hansen m. fl.) er hermed taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er forslaget til folketingsbeslutning bortfaldet.

Arne Christiansen: Under første behandling af det foreliggende lovforslag blev det fremhævet fra flere sider, hvilken stor betydning det har for erhvervslivet. Dette er allerede blevet yderligere understreget i tiden siden første behandling. Det er kommet til udtryk fra forskellige erhverv og industriforetagender, og det er kommet til udtryk ved debat i erhvervsorganisationer. Under førstebehandlingen understregede handelsministeren også, at det er et lovforslag, der omfatter hele erhvervslivet. Jeg skal derfor tillade mig at pege på nødvendigheden af, at dette synspunkt kommer til udtryk ved udpegning af bestyrelsen for fonden, således at de muligheder, som loven hjemler, udnyttes maksimalt, nemlig en formand plus fire bestyrelsesmedlemmer, og at der ved denne udpegning tilstræbes den størst mulige alsidighed i sammensætningen, således at erhvervsinteresserne tilgodeses.

Om hr. Sigsgaards ændringsforslag kan jeg som ordføreren for socialdemokratiet sige, at vi afviser det. Jeg kan anbefale det foreliggende lovforslag med det ændringsforslag, der foreligger fra handelsministeren.

Sigsgaard: Ved første behandling havde jeg vistnok som den eneste ordfører nogle kritiske bemærkninger til lovforslaget. Det, jeg dengang bl.a. hæftede mig ved, var, at her har vi en sag, hvor de midler, der skal stilles til rådighed, skal betales af alle skatteydere — og det vil altså i første række sige af lønmodtagerne — de skal ydes til visse særligt udvalgte erhvervsvirksomheder med et særligt behov, og man må gå ud fra, at resultatet af, at denne bistand ydes, forhåbentlig i mange tilfælde vil være, at fortjenesten i disse virksomheder øges. Jeg pegede på, at så var det vel rimeligt, at de, som havde betalt for denne produktudvikling, nemlig skatteyderne, eller i hvert fald de, der var ansat på de pågældende virksomheder, fik

[Sigsgaard.]

andel i den forøgede gevinst, der kunne blive tale om. Der var ingen andre, der var inde på det ved første behandling, og så vidt jeg kan se af udvalgsbetænkningen, har det ikke været taget op under udvalgsarbejdet.

Jeg var også inde på det, der for mig er en selvfølgelig betragtning, at når staten yder penge til et eller andet formål, så må man vide, hvad pengene går til, og have en vis kontrol med, hvordan de bruges.

Endelig omtalte jeg de ansattes, arbejdernes og funktionærernes, stilling og sagde, at det var rimeligt, at de fik en noget stærkere stilling, fik en noget større indflydelse; jeg kunne godt gå videre og sige: meget større indflydelse, end de har i dag.

Disse betragtninger har ført til, at jeg har ment at måtte stille et ændringsforslag her til anden behandling.

Nu forstår jeg på udvalgsordførere bemærkninger — hvad de bemærkninger angik, var det vel den socialdemokratiske ordfører, der talte — at han var enig i hovedsigtet. Det har vi efterhånden hørt mange gange; man er enig i hovedsigtet i, hvad vi kan finde på at foreslå, men det passer bare aldrig rigtig på det tidspunkt, hvor vi foreslår det. Vi må have en meget ulykkelig evne til at foreslå de rigtige ting på de forkerte tidspunkter, hvis det da ikke skulle forholde sig sådan, at den enighed i hovedsigtet er så platonisk, at den aldrig nogen sinde kan tænkes at ville komme til konkret udtryk ved forslag eller ved, at man stemmer for forslag, der stilles af andre.

Hr. Kampmann mente, det var unaturligt at inddrage de spørgsmål, som jeg har nævnt, når vi diskuterer loven her. Jeg finder, at det netop her er naturligt f. eks. at inddrage spørgsmålet om de ansattes indflydelse. Her er et område, hvor staten skal yde støtte til privat erhvervsliv. Så synes jeg, det er en særdeles rimelig ting, at man fra statens side siger: til gengæld for denne støtte må vi dels have indsigt med, hvordan virksomheden fungerer, dels sikre den indflydelse for de ansatte, som vi taler så meget om, og som der gøres så forfærdelig lidt ved. Jeg synes altså, det er det helt rigtige sted at stille ændringsforslaget, og derfor er det stillet.

Forslaget går ud på, at der stilles visse vilkår for ydelsen af bistand. I forslaget fra

regeringen siges der kun i § 3, at fondets bestyrelse bestemmer vilkårene, og jeg synes, det er lidt vagt. Det er en stor beføjelse at delegere over til en fondsbestyrelse. Derfor har jeg stillet det forslag, at bistand kun kan ydes til virksomheder, der indvilger i at offentliggøre udførlige regnskaber efter retningslinjer, som fondets bestyrelse kan fastlægge. Jeg finder det lidt overraskende, at man ikke kan støtte et sådant forslag. Måske er der tale om i enkelte tilfælde, at der fra statens side ydes millionbeløb til en enkelt virksomhed. På hvilke andre områder yder staten millionbeløb, uden at man til sidste cent, til sidste øre, forlanger indsigt i og kontrol med behovet for pengene og med, hvordan disse penge anvendes? Det gør vi på det sociale område, det gør vi på det uddannelsesmæssige område. Det gør vi på næsten alle andre områder, men når det drejer sig om støtte til erhvervslivet, så bevilger man bare uden at stille nogen vilkår i retning af offentlig adgang til regnskaberne.

Selvfølgelig er jeg enig med hr. Kampmann i, at i det hele taget ville offentliggørelse af regnskaberne være en god ting, og det generelle spørgsmål kan tages op under behandlingen af forslaget til ny aktieselskabslov, men netop her, hvor der er tale om virksomheder, som staten specielt støtter, er der en særlig begrundelse for, at offentligheden må have indsigt i virksomhedens regnskaber, må vide, hvad pengene går til, og derfor synes jeg, forslaget er særdeles berettiget.

Den anden del af det ændringsforslag, vi har stillet, går på, at fondsbestyrelsen, inden den går ind på at yde støtte til en eller anden virksomhed, skal optage forhandling med denne virksomheds ansatte, såvel arbejdere som funktionærer, med valgte repræsentanter for disse grupper, og at deres godkendelse af de vilkår, som bestyrelsen foreslår, skal være en betingelse for, at bistand kan ydes. Det synes jeg også er en rimelig ting. Efter forslaget, som det ligger først fra ministerens hånd og nu fra udvalgets hånd, er de ansatte sat totalt ud af spillet. Hverken arbejdere eller funktionærer har nogen som helst indflydelse på, hvorvidt der skal ydes støtte, og — endnu vigtigere — hvordan støtten skal ydes. I bemærkningerne har jeg nævnt, at det ville være rimeligt, at man under fondsbestyrelsens for-

[Sigsgaard.]

handlinger med de ansatte også finder frem til, hvordan en eventuel forøget gevinst på virksomheden skal fordeles, sådan at de ansatte kan få del i den. Fra socialdemokratiets, fra SFs og fra de radikales side har vi hørt meget om, hvor vigtigt det er, at de ansatte får en sådan andel. Men når det kommer til stykket, så afviser man bare forslaget uden modargumentation eller kun, som hr. Kampmann kom med det, en formel modargumentation om, at det kan vi snakke om en anden dag.

Sådan synes jeg ikke vi skal blive ved. Der er mulighed for at handle nu. Der er i hvert fald mulighed for at tilkendegive en vilje til at handle, og derfor er forslaget som sagt stillet.

Til slut skal jeg ud over at anbefale ændringsforslaget hæfte mig ved en enkelt bemærkning i udvalgets betænkning. Der står — og det er et enigt udvalg, der siger det — at

„man finder det af væsentlig betydning, at det offentlige kan øve en indsats på informationsområdet. Det er dog samtidig udvalgets opfattelse, at der er behov for en udbygning af denne informations-tjeneste.“

Jeg må sige, at det var meget rørende at læse, at praktisk talt hele folketinget er enig om, at nu skal der virkelig informeres, når det altså drejer sig om erhvervslivet, når det drejer sig om industri osv. Da det forleden dag drejede sig om at informere befolkningen om, hvad der foregår her i folketinget, om befolkningens rettigheder og forpligtelser i henhold til lovgivningen og om partiernes principielle synspunkter, da var der ikke nær så megen velvilje. Det synes jeg nok er noget påfaldende.

Ove Munch: Hr. Sigsgaard har tidligere været inde på, at det er bedst at kende forslagene i nogen tid, før de kommer til behandling her i tinget. Jeg finder anledning til at sige det, eftersom jeg først fik kendskab til dette ændringsforslag for ganske få minutter siden. Min første mening var, at vi måtte undlade at stemme. Da vi imidlertid under hr. Sigsgaards tale fik læst ændringsforslaget, så vi, at ændringsforslaget hviler på principper, som for os at se er fornuftige, selv om de pågældende problemer nok

for os at se ikke skal løses i denne sammenhæng. Men for at give udtryk for vores sympati for tanken om, at selskaber skal offentliggøre udførlige regnskaber, og for at udtrykke vores sympati for, at de ansatte, arbejdere og funktionærer, har medindflydelse i virksomhederne, vil vi stemme for dette ændringsforslag.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg takker for den almindelige tilslutning til forslaget, som hr. Kampmann på udvalgets vegne gav udtryk for. Jeg skal ikke komme med mange bemærkninger i den anledning, men vil kun pege på udvalgsbetænkningens bemærkninger om, at fondsbestyrelsen bør give almenheden den fornødne orientering om fondets oprettelse og virke. Det vil jeg gerne give min tilslutning til. Det er netop meningen, at fondets midler skal udnyttes så intensivt og effektivt som muligt, og dette kan faktisk kun ske, hvis erhvervslivet er fuldt opmærksom på lovens forskellige tilbud.

Over for hr. Arne Christiansen vil jeg gerne gentage, at det er en lov, som naturligvis omfatter hele erhvervslivet. I lovforslagets § 2 er det beskrevet, hvorledes en bestyrelse er tænkt sammensat — industriel, finansiel, afsætningsmæssig og teknisk sagkundskab skal være repræsenteret — og jeg gør yderligere opmærksom på, hvilket jeg tror dækker hr. Arne Christiansens tankegang, at det af bemærkningerne til § 4 fremgår, at det vil være nødvendigt at knytte højt kvalificeret arbejdskraft til sekretariatet. Opgaverne vil være vekslende, og det er givet, at man må søge sin sagkundskab inden for de forskellige områder, som måtte komme frem for bestyrelsen.

Med hensyn til hr. Sigsgaards ændringsforslag vil jeg gerne gøre opmærksom på et tilsyneladende ikke rigtig påagtet spørgsmål. I forbindelse med ændringsforslagets stk. 2 er der også et spørgsmål om tavshedspligt. Til denne fonds bestyrelse vil virksomheder eller enkeltpersoner komme med de tanker, de har om produktudvikling i bredeste forstand, altså komme frem med de tanker, som de selv har ført så og så langt frem og nu føler at de gerne vil søge støtte til. Det er ikke tanker, man normalt publicerer eller diskuterer, og derfor vil jeg gerne fastslå, at ligesom det har været nødvendigt under

[Handelsministeren.]

den hidtidige statens lånefond for erhvervsforskning, således vil det være nødvendigt at fastslå det her, at personer, der i deres egenskab af bestyrelsesmedlem eller på anden vis bliver beskæftiget med fondens virksomhed, vil være forpligtet til over for alle uvedkommende at hemmeligholde, hvad de derigennem bliver vidende om. Hvis ikke dette overholdes, vil det blive en meget billig fond at administrere, for der er ingen, der vil søge dens støtte.

Jeg kan i øvrigt sige, at den tankegang, der ligger bag ved ændringsforslagets stk. 1 og stk. 2, mener jeg i alt fald hører hjemme på et andet tidspunkt og i en anden sammenhæng. Specielt med hensyn til stk. 2 peger jeg altså på nødvendigheden af absolut tavshedspligt og hemmeligholdelse inden for dette område.

Jeg vil derfor til slut anbefale at stemme for det af mig stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag og stemme imod det af hr. Sigsgaard stillede ændringsforslag.

Sigsgaard: Det plejer jo at være sådan, at handelsministeren har en evne til at udtrykke sig særdeles klart om sine hensigter og anskuelser her fra folketingets talerstol, og det er en evne, jeg sætter pris på.

I dag var det knap så klart; handelsministeren henholdt sig til det samme, som hr. Kampmann sagde: at ændringsforslaget ikke var fremkommet på det helt rigtige tidspunkt, at det skulle stilles på et andet tidspunkt osv. Det havde nok været klarere, hvis handelsministeren rent ud havde sagt, at han ikke sympatiserer med den tankegang, der ligger bag ændringsforslaget, for det er nok kendsgerningen, jeg havde i hvert fald ikke på forhånd regnet med, at handelsministeren ville have sympati for dette ændringsforslag.

Hvad spørgsmålet om stk. 2 i ændringsforslaget angår, påpeger handelsministeren, at der arbejdes med en tavshedspligt for bestyrelsesmedlemmer og andre, der kommer i besiddelse af særlig viden. Handelsministeren brugte udtrykket, at der skal oprettholdes tavshed over for uvedkommende, og det er jo nok dér, vandene skilles, for jeg har lidt vanskeligt ved at se, at de ansatte på de virksomheder, der måske gerne vil

have støtte, kan falde ind under kategorien uvedkommende. Jeg synes, de er særdeles vedkommende, jeg synes, de er mindst lige så vedkommende — ja, jeg kan godt sige det stærkere: mere vedkommende — end bestyrelsesformænd og lige så vedkommende som virksomhedens ledere. Dér fik vi altså ligesom understreget forsksellen i synspunkter.

I øvrigt bad jeg om ordet i anledning af SF's ordførers bemærkning om, at han ikke havde haft lejlighed til tilstrækkelig grundigt at studere ændringsforslaget. For en ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at dette ændringsforslag selvfølgelig er afleveret og omdelt her i folketinget inden for den i forretningsordenen fastsatte frist; det blev altså omdelt i går. Jeg skal videre gøre opmærksom på, at da jeg indtelefonerede ændringsforslaget — det var jeg nødt til, for vi fik betænkningen forholdsvis sent, jeg fik den således lørdag og kunne først gå i gang med at udarbejde ændringsforslag mandag og havde altså mandag formiddag til udarbejdelsen — da jeg altså indtelefonerede det, gjorde jeg folketingssekretariatet opmærksom på det problem, at der kunne være tale om ordførere, der kom her og skulle tage stilling til nogle ændringer, som de dårlig nok kendte. Jeg er ikke uenig i, at forretningsordenen på det punkt måske kunne trænge til en lille forbedring, men skal altså bare lige understrege, at de frister, der i dag gælder, er overholdt, og bedre kunne jeg i hvert fald ikke gøre det i denne omgang.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af Sigsgaard om en ny affattelse af § 3 forkastedes med 107 stemmer mod 10.

§ 3, ændringsforslaget i betænkningen, § 4, således ændret, og §§ 5 og 6 *vedtoges uden afstemning.*

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af bogføringsloven.

(Lovforslaget (nr. 136) findes i tillæg A. sp.2677, fremsættelsen i tidenden sp. 3522).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Jeg forstår udmærket handelsministerens motivering for at fremsætte lovforslaget; jeg tror nemlig heller ikke, det vil være muligt på én gang at skaffe kvalificeret regnskabskyndig bistand til alle de ca. 8.000 landmænd, der ved 14. almindelige vurdering kom over grænsen for bogføringspligt.

Der er i lovforslaget nævnt 2 muligheder: enten at inddrage dem i 2 hold eller i 3 hold. Jeg vil gerne, at vi i et udvalg får anledning til at overveje, om vi ikke kan presse det ned til 2 hold, for i virkeligheden ligger det jo sådan, at hverken landbruget eller skattemyndighederne eller ministeriet er interesseret i, at det tager længere tid end højest nødvendigt.

I øvrigt kan jeg på mit partis vegne sige, at vi er villige til en hurtig og en velvillig behandling af lovforslaget.

Poul Nielsen: Mit partis ordfører i denne sag, hr. Juul-Madsen, er forhindret i at være til stede, og jeg skal derfor ganske kort sige, at vi kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Det er helt naturligt, at der sker den tilføjelse til § 1, som her er foreslået. Det er af praktiske hensyn, det sker, for det er jo ikke muligt at få kvalificeret regnskabsmæssig bistand for de mange jordbrugere, som nu skal være bogføringspligtige efter 14. almindelige vurdering. Men jeg vil på mit partis vegne henstille, at det sker i 3 tempi. Jeg forstår på den socialdemokratiske ordfører, at man meget gerne vil nøjes med 2, men jeg tror ikke, det er muligt at skaffe den fornødne

medhjælp, medmindre det sker i 3 tempi. Det kan vi formentlig drøfte i et udvalg.

Niels Jørgen Nielsen: Der har igennem de senere år været en voksende forståelse for bogføringens værdi for den praktiske landmand, og en væsentlig årsag hertil har nok været, at den bistand, der er ydet den enkelte landmand fra landbrugets egne regnskabscentraler, ikke har indskrænket sig til det rent skattemæssige, men tillige været en driftsmæssig vejledning. Jeg tror, det vil være både i landbrugets og i samfundets interesse, at den linje kan fastholdes og yderligere udbygges. Det kræver personale, som ikke blot har regnskabsmæssig uddannelse, men tillige er i stand til at give en driftsøkonomisk vejledning. Dette krav vil det ikke være muligt at imødekomme på en tilfredsstillende og forsvarlig måde, hvis arbejdet pludselig skal udvides med 18 pct., som tilfældet vil blive, hvis de ca. 8.000 landmænd, der efter 14. almindelige vurdering er blevet bogføringspligtige, alle skulle begynde at bogføre fra 1. januar i år. Vanskelighederne er blevet særlig store i den vestlige del af landet, hvor stigningen i antallet af bogføringspligtige er forholdsvis størst.

Det lovforslag, som handelsministeren her har fremsat for at lette de praktiske vanskeligheder, er derfor meget påkrævet. Ved at gennemføre bogføringspligten for de ca. 8.000 over 2 år vil det rent praktisk være muligt at magte opgaven på en forsvarlig måde. I sin skriftlige fremsættelse giver ministeren udtryk for, at det er hans hensigt at lade bogføringspligten træde i kraft i 3 tempi, og vi fra venstres side kan give tilslutning til en sådan praksis. Jeg hørte, at hr. Chr. Thomsen ønskede, det skete så hurtigt som muligt, men netop af hensyn til de praktiske vanskeligheder vil det sikkert være rigtigt at tage det mere langsomt.

Selv efter den 14. almindelige vurdering vil der være ca. 92.000 landmænd, som ikke er bogføringspligtige. I de kommende år vil uden tvivl mange af disse landbrug blive nedlagt eller sammenlagt, men alligevel må vi forvente, at der også efter 15. vurdering til sin tid vil være en stærk forøgelse af de bogføringspligtige landmænds antal, og at en jævn overgang derfor vil blive ønskelig. Jeg kan på venstres vegne anbefale det